

DITG

MSX GEBRUIKERSGROEP

DITG

5

Een uitgave van de MSX Gebruikersgroep
8 ste jaargang Nr. 5 1993
Verschijnt 6x per jaar. Losse nummers f 3,75

TURBO 5000

MSX Gebruikersgroep

MSX

MSX

INHOUD

VAN DE REDAKTIE	5
DOS UITGEDIEPT	6
IN MEMORIAM	9
GEACHTE REDAKTIE	10
ADVERT. CLUBSERVICE	11
POSTER BEURS 1994	12
VERVOLG CLUBSERVICE	14
SPELCOMPETITIE	15
RUBRIEK VAN MONIQUE	16
REBUS	17
KOPIJ VAN COPI	18
RECTIFICATIE	20
TE KOOP	20
AUTOFIRE IN JOYSTICK	20
PRINTER SCHAKELAAR	20
NIEUWE MSX-COMPUTER	21
BEURSDATA	22
JAARVERGADERING	22

DE SLUITINGSDATA VOOR
INLEVERING VAN KOPIJ EN
ADVERTENTIE BITS ZIJN:

15 NOVEMBER 1993 EN
15 JANUARI 1994

KOLOFON

BITS is een onafhankelijk
informatieblad van de
MSX Gebruikersgroep.

REDAKTIE

Ad Mutsaers / Frank Pison

VORMGEVING:

A. Mutsaers / P. Pison / C. Pison

MEDEWERKERS:

Monique en Ad v.d. Dries
Arjan Mels / Jos Hulzink

REDAKTIE-ADRES:

Bartokstraat 196
5011 JD Tilburg
013 - 681421 / 560668

SECRETARIAAT:

Bartokstraat 196
5011 JD Tilburg
013 - 560668

ADVERTENTIES:

Voor info: REDAKTIE

GIRO / BANK:

Postgiro: 5728841
AMRO : 49 46 51 733
t.n.v. MSX G.G. Tilburg
Karnijnstraat 18 5044 RD Tilb.

AGENDA

WORKSHOP DATA 1993/1994.

.....
16 NOVEMBER 19.00 - 23.00 WORKSHOP
.....

19 DECEMBER 12.00 - 17.00 WORKSHOP
.....

11 JANUARI 20.00 - 23.00

JAARVERGADERING
.....

16 JANUARI 12.00 - 17.00 WORKSHOP
.....

8 FEBRUARI 19.00 - 23.00 WORKSHOP
.....

26 MAART 10.00 - 17.00

INTERNATIONALE MSX-BEURS
.....

19 APRIL 19.00 - 23.00 WORKSHOP
.....

15 MEI 12.00 - 17.00 WORKSHOP
.....

PLAATS WORKSHOPS:

CAFE-RESTAURANT "BOERKE HUTSAERS"
VIJVERLAAN 2 te TILBURG.

LIDMAATSCHAP

Je hebt een MSX computer en je wilt er wat mee. Wij helpen je daar in. Wordt lid van de MSX GEBRUIKERSGROEP te Tilburg en wij staan met raad en daad voor u klaar. Wij zijn niet voor niets de snelst groeiende MSX club van NEDERLAND.

Wat moet u doen om lid te worden? Stuur een kaartje met naam, straat, postcode en plaats naar het secretariaat Bartokstraat 196, 5011 JD TILBURG en maak het bedrag over op een van de onder staande rekeningen dan zorgen wij dat u zo snel mogelijk uw club-pas en het informatie-materiaal toegezonden krijgt.

DOET MEER VOOR HAAR LEDEN

Het lidmaatschapsgeld bedraagt
fl. 25,00 per jaar
fl. 12,50 vanaf juli tot 31 december
fl. 30,00 vanaf oktober tot en met 31 december van het volgend jaar

AMROBANK nr.: 49 46 51 733

POSTBANK nr.: 5728841

t.n.v. : MSX Gebruikersgroep
Karnijnstraat 18,
5044 RD TILBURG.

VAN DE REDAKTIE

Weer eens een "normale" BITS en als het goed is, moet deze op tijd bij jullie arriveren.

Wel is er een bijlage namelijk de door ons uitgebrachte software. De lijst met hardware is ook uitgebreid, maar dat zie je vanzelf.

Na de vorige BITS voor elkaar te hebben eindelijk vakantie. Dat was wel nodig. Na de vakantie werd begonnen met de prints voor de TURBO 5000 en de Super VSH. Deze zijn op dit moment ook via ons te koop. De prijs van de TURBO 5000 is verlaagd en de prijs van de S-VHS-printjes staat in de hardware-lijst. Het is natuurlijk ook nog steeds mogelijk de printjes in te laten bouwen.

Dan de beurs in Zandvoort. We zijn daar in contact gekomen met een Deense gebruikersgroep, die interesse heeft om naar onze beurs in 1994 te komen. En zo zie je maar weer waar zo'n beurs goed voor is. Als klapstuk was er zowaar een nieuwe MSX-computer uit Korea te zien. (Zie hiervoor de beschrijving elders in dit blad).

De S-VHS-printjes zijn erg gewild. Ze zijn te leveren met een Hollandse-Duitse of Engelse gebruiksaanwijzing. Voor iemand die met een soldeerbout overweg kan, moet het niet zo'n probleem zijn zelf de printjes in te

bouwen. Er moeten aan de achterzijde 2 gaatjes voor de S-VHS-stekkers geboord worden en klaar ben je.

Regelmatig worden we gebeld of we dit of dat kunnen repareren of iets kunnen leveren. Natuurlijk, we doen ons best om te repareren of iets te leveren.

Wanneer je met problemen zit, bel of schrijf ons en je weet snel meer.

Tussendoor op 16 oktober de beurs in Almelo. Het was minder druk dan verwacht. We hebben nog geprobeerd de nieuwe MSX-computer te kopen, maar die was nog niet leverbaar. Het zou mooi zijn geweest deze op de WORKSHOP van 17 oktober te kunnen laten zien. Nu maar hopen dat we er een in november in ons bezit hebben want je wilt toch aan je leden laten zien wat er voor nieuws op MSX-gebied is.

Voor zover de gebeurtenissen van de afgelopen maanden en nu de voorbereidingen treffen voor de volgende BITS en natuurlijk weer je gedachten laten gaan over de eindejaarsattentie voor onze leden. Gelukkig hebben we tijdens de vergadering gisteravond iets kunnen vinden en is dat probleem alvast opgelost. Tot de volgende keer.

Redactie.

DOS UITGEDIEPT

Allereerst wil ik even opmerken, dat als ik het over DOS heb, dat het dan over MSX-DOS 1 heb. Als ik het over MSX-DOS 2 heb zal ik altijd zeggen DOS 2 en als ik het over MS-DOS heb zal ik dat expliciet vermelden. In deze serie gaan we het dus hebben over DOS. Maar wat is Dos nu eigenlijk en wat zijn de verschillen tussen DOS 1 en DOS 2 ?

Wel, DOS staat voor Disk Operating System. Zoals de naam dus al zegt is het een programma, of liever een systeem om de diskdrive te gebruiken. DOS is namelijk niet zoals veel mensen denken alleen het programma dat men in moet laden. Het bestaat namelijk ook uit een programma op cartridge.

De DOS 1 cartridge is echter samengevoegd met de diskdrive interface, zodat men daar meestal geen weet van heeft. Bij DOS 2 echter moet men in de computer een cartridge steken (behalve bij de Turbo-R, daar zit DOS 2.30 namelijk al ingebouwd).

In deze serie zullen we het echter allereerst hebben over de Command Line Interface. Dit is dus het gedeelte van DOS waarin men de instructies kan intypen.

Het grote verschil tussen DOS 1 en DOS

2 is dat onder DOS 2 met zogenaamde subdirectories gewerkt kan worden. Als men DOS 1 vergelijkt met een ladekast met slechts één la, kan men DOS 2 vergelijken met een ladenkast met meerdere laden en in die laden weer vakken en in die vakken weer kleinere vakjes en in die vakjes weer kleinere vakjes etc. etc. In al die vakjes kan men zoveel bestanden als men wil opslaan.

Dit is niet het enige verschil tussen DOS 1 en DOS 2, maar wel het belangrijkste. Een ander toch wel redelijk belangrijk verschil is, dat men onder DOS 2 bestanden een bepaald attribuut aan een bestand mee kan geven. Een attribuut is een codering die een bestand onzichtbaar kan maken in de bestandslijst of schrijfbeveiligd. Deze schrijfbeveiliging werkt echter niet als er geen DOS 2 cartridge in de computer zit. Het bestand is wel onzichtbaar in de bestandsopgave.

Er zijn in DOS 2 nog meer attributen, maar van deze merkt men niets in de Command Line Interface (=CLI). Natuurlijk zijn er in DOS 2 ook een groot aantal commando's bijgekomen of bestaande commando's uitgebreid.

Hier zal ik echter door de cursus heen op terugkomen.

DOS UITGEDIPT

Ik ga in deze cursus niet in hoe men een eenmaal ingegeven commando kan veranderen, omdat dat te veel plaats zou kosten. Mocht hier echter toch behoefte aan zijn, schrijf dan een briefje naar de reactie of bel me op (mijn telefoonnummer is (013)-556695).

Ik wil wel opmerken, dat men met een DOS 2 cartridge in de computer -zelfs onder DOS 1- de al eerder ingetypte commando's tot een maximum van 255 kan terughalen door op de cursor-omhoog toets te drukken. De cursor-omlaag toets haalt het volgende commando dan weer op.

Door de rest van de cursus heen zal ik delen die specifiek voor DOS 2 zijn bedoeld tussen accolades ({}) plaatsen, gegevens die eventueel weg gelaten mogen worden tussen rechte haken ([]) en gegevens die door de gebruiker moeten worden ingevuld tussen scherpe haken (< >). Als of het ene of het andere moet worden ingevuld staat tussen deze twee gegevens een verticale streep (|).

Iedere bestand op diskette heeft op de MSX-computer een naam van maximaal 8 tekens en een extentie van maximaal 3 tekens. De naam en de extensie worden door een punt gescheiden.

De naam en extensie mogen alle letters en cijfers bevatten, dus ook uitgebreide 2 karakters (Japanse karakters) zijn toegestaan.

Met dien verstande, dat kleine letters worden omgezet in hoofdletters. Onder

DOS 1 zijn daarnaast nog de volgende speciale tekens toegestaan: \$ & # % @ ( ) _ \ ^ { } - - en !.

Onder DOS 2 zijn slechts de volgende speciale karakters toegestaan: \$ & # % @ _ ^ { } - - en !.

Ook al zijn de ( ) en \ onder DOS 1 wel toegestaan raad ik aan om ze niet te gebruiken, omdat men dan een bestand waarin deze tekens voorkomen onder DOS 2 niet kan laden.

In de bestandsnaam kan men ook nog zogenaamde wildcards gebruiken. Dit zijn de tekens ? en *. Het vraagteken vervangt 1 willekeurig teken en het * een aantal willekeurige tekens. Ze kunnen gebruikt worden waar groepen bestanden ineens bewerkt moeten worden, bijvoorbeeld bij copieer-instructies en verwijder instructies.

De Diskdrive heeft onder DOS een letter, namelijk A t/m F en onder DOS 2 ook nog H voor de RAMDISK, maar daarover later meer.

De padnamen zien er onder DOS 2 het zelfde uit als de bestandsnamen, dus ze bestaan ook uit 8 karakters voor de naam en 3 voor de extensie.

Een bestandsaanduiding ziet er onder DOS 1 uit als:

```
[<diskdrive>:]<bestandsnaam>
                               [.<extensie>]
```

Bijv: A:MSXDOS.SYS

DOS UITGEDIPT

Een padaanduiding ziet er onder DOS 2 uit als:

```
<padnaam 1>[\<padnaam 2>[\<padnaam 3>
  [\<padnaam 4>[\<etc. etc.>]]]]
```

Waarin \ gebruikt wordt om de hoofd-directory (=rootdirectory, dit komt overeen met de gehele ladenkast) aan te geven. Twee op een volgende (..) punten geven de eerst volgende hogere directory aan, dus in het geval van de ladenkast als men in een la zit de gehele kast en als men in een vak zit een la etc. Bijv: \UTILS.DIR\DOSUTILS

Een bestandsaanduiding (best. aan.) ziet er onder DOS 2 uit als:

```
[<diskdrive>:][<padaanduiding>]
  <bestandsnaam>[.<extensie>]
```

Bijv: h:\UTILS.DIR\DOSUTILS\CHKDSK.COM

Onder DOS 2 kan men op de plaats waar men onder DOS 1 de zogenaamde wildcards kan gebruiken ook een samengestelde bestandsaanduiding (sam.best.aan.) gebruiken, deze ziet er als volgt uit:

```
<best.aan. 1>+<best.aan. 2>
  [+<best.aan. 3>[+<etc. etc.>]]
```

Bijv: A:*.BAS+A:*.ASC (oftewel alle bestanden op disk A met de extensie BAS of de extensie ASC)

Device aanduidingen (=apparaat aanduidingen=dev.aan.) zijn onder DOS:

-NUL :Doet niets, informatie hiernaar

toegestuurd, verdwijnt en als men er informatie probeert uit te halen, dan is dit gelijk aan informatie halen uit een leeg bestand.

-AUX :Meestal RS-232 interface.

-PRN :Is hetzelfde als LST en spreekt de printer aan, het is dus alleen mogelijk ernaar toe te schrijven.

-LST :Zie PRN.

-CON :Bij lezen het toetsenbord en bij schrijven het beeldscherm.

Een device aanduiding kan vaak ingevuld worden i.p.v. een (samengestelde) bestandsnaam.

Alle afzonderlijke delen van het commando worden door een spatie gescheiden, behalve de opties, deze worden n.l. al door de slash (/) gescheiden.

En dan nu -eindelijk- de commando's, deze zal ik niet op alfabetische volgorde behandelen, maar in volgorde van hoeveelheid van gebruik en moeilijkheidsgraad. Eerst zal ik het formaat geven en dan de uitleg met eventueel een of enkele voorbeelden.

<diskdrive>:

Dit commando -in zoverre je het een commando kunt noemen- verandert de default drive, dit is de diskdrive die aangesproken wordt als er geen drive opgegeven wordt bij een commando. Welke drive default drive is kun je zien aan de prompt (dit is als drive A default drive is "A>" aan het begin van de regel waarop je het commando kunt intypen).

DOS UITGEDIPT

```
DOS1: DIR [<best.aan.>][W][P]
DOS2: DIR [<sam.best.aan.>][W][P][H]
```

Dit commando laat zien welke bestanden er op een diskette staan. Laat je de <(sam.)best.aan.> weg dan beschouwt DOS dit als *.* oftewel alle bestanden.

Optie W zorgt ervoor, dat enkel de naam van de bestanden wordt getoont, laat je dit weg, dan worden ook de lengte, de datum en de tijd getoont en onder DOS 2 bovendien nog de attributen. Gebruik je Optie P dan wordt als het scherm vol is gepauzeerd tot je een toets indrukt.

Bij DOS 2 worden de verborgen bestanden alleen getoond als je ook optie H gebruikt, bij DOS 1 is het niet mogelijk om de verborgen bestanden te tonen.

Deze opmerking over optie H geldt eigenlijk voor alle commando's, dus zal ik hem niet meer herhalen, behalve als de optie afwijkt.

Tot zover voor deze keer. Nocht je vragen of opmerkingen hebben, bel dan gerust, maar bel wel bewust (daarmee bedoel ik na een uur of zes - 's avonds wel te verstaan-, maar voor negen uur) of stuur een briefje naar de redactie of spreek mij op een workshop aan. Als er voldoende belangstelling is wil ik eventueel wel een werkgroep starten. Voor aanmeldingen hiervoor geldt eigenlijk het zelfde als voor vragen en opmerkingen.

Arjan Mels
(Tel. 013-556695)

IN MEMORIAM.

Tijdens het opmaken van deze BITS bereikte ons het droevige bericht, dat een van onze trouwe leden, Ad Cools, op maandag 11 oktober aan een ernstige ziekte is overleden. Hij werd slechts 46 jaar.

Wij wensen zijn vrouw Els en zoon Dennis veel sterkte om dit grote verlies te dragen. Zijn enthousiasma zullen we missen op onze WORKSHOPS en in de D-Base werkgroep, waar hij zo trouw aan deelgenomen heeft.

Het bestuur.

GEACHTE REDAKTIE

De vorige uitgave van de bits nr. 3/4 stond een artikel over DOS 2.20. Over dit artikel is een reactie binnen gekomen die wij graag willen plaatsen.

Geachte redactie,

Vandaag heb ik het blad BITS weer binnen gekregen, tot mijn verbazing las ik het volgende in het artikel over DOS 2.20:

"Een Bug die ronduit lastig genoemd kan worden is: Het is niet mogelijk vanuit DOS terug te keren naar BASIC en tegelijk een programma aan te roepen. er is blijkbaar niet voorzien in deze oude bekende MSXDOS 1.11 mogelijkheid. Jammer."

- het is WEL mogelijk om vanuit DOS 2.20 naar BASIC te gaan en tegelijk een programma aan te roepen namelijk:

```
A>BASIC filename.ext
```

Eveneens is het mogelijk om vanuit BASIC naar DOS te gaan en tegelijk een programma aan te roepen namelijk:

```
CALL SYSTEM("filename")
```

Eveneens de opmerking "Vooral ook de mogelijkheid om een HARDE SCHIJF

(HARD DISK) aan te sluiten mag ik hierbij niet onvermeld laten." kan tot verkeerde conclusies leiden.

Het is NIET DOS 2.20 die het mogelijk maakt een HD aan te sluiten, maar de SCSI-Interfase, dat DOS 2.20 hierbij noodzakelijk is, was een betere opmerking geweest.

Inmiddels gebruiken de meeste DOS 2.20 bezitters een nieuwere versie van MSXDOS2.SYS en COMMAND2.COM, namelijk 2.31 afkomstig van de Turbo-R GT. Eierin zijn een aantal ingrijpende veranderingen aangebracht... welke het gebruik van DOS 2 alleen ten goede komen.

Met vriendelijke groeten,

Mari van den Broek.

Bij deze wil ik Mari van den Broek bedanken voor dit artikel en ik hoop dat de mensen die nog twifelen om een DOS 2.20 te kopen en de mensen die nog niet zoveel kaas gegeten hebben van DOS 2.20 een eindje op weg geholpen zijn.

De redactie.

PRIJSLIJST HARD- EN SOFTWARE

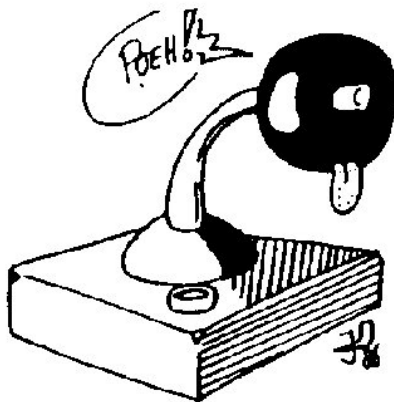
Hardware:	Clublid	Norm.Prijs
	=====	=====
001 7 Mhz print, incl. voet, schakelaar	Fl. 50,--	Fl. 60,--
7 Mhz print, ingebouwd	Fl. 75,--	Fl. 85,--
002 Diskdrive 720 Kb los	Fl. 135,--	Fl. 160,--
Diskdrive + inbouw in 8250/8255/8280	Fl. 160,--	Fl. 185,--
Diskdrive + ombouw 8235 naar DS	Fl. 185,--	Fl. 210,--
007 FM stereo Pak (Checkmark)	Fl. 130,--	Fl. 150,--
010 MSX Dos 2.22 + Diskette	Fl. 60,--	Fl. 75,--
011 Panasonic muis	Fl. 170,--	Fl. 185,--
012 HBI V1 Digitizer PAL	Fl. 750,--	Fl. 800,--
014 Checkmark mappers 512Kb werkend op 7Mhz	Fl. 215,--	Fl. 230,--
1024Kb werkend op 7Mhz	Fl. 275,--	Fl. 300,--
015 Panasonic handscanner, interface, voeding	Fl. 750,--	Fl. 800,--
020 Super VHS-prints - aanpassing voor Super-VHS en digitaliseren - los	Fl. 50,--	Fl. 60,--
Super VHS-prints - ingebouwd	Fl. 75,--	Fl. 85,--
021 Verbetering helderheid digitaliseren (8280)	Fl. 25,--	Fl. 35,--
050 MSX-2 computer DAEWOO CPC-400	RICHPRIJS Fl. 550,--	Fl. 600,--
Software:		
100 Turbo 5000 cartridge	Fl. 60,--	Fl. 75,--
101 Mosh	Fl. 30,--	Fl. 40,--
102 Frantic	Fl. 35,--	Fl. 45,--
103 No Fuss	Fl. 20,--	Fl. 30,--
104 Megadoom (MSX2plus & Turbo R)	Fl. 40,--	Fl. 50,--
105 PSG sampler	Fl. 27,50	Fl. 35,--
106 Columbus (MSX2+ tekenprogramma)	Fl. 45,--	Fl. 55,--
107 Judgement of Sound (Compjoetania)	Fl. 10,--	Fl. 11,--
108 Noise Disk (Compjoetania)	Fl. 7,50	Fl. 8,--
109 Arranger I (Zodiac)	Fl. 5,--	Fl. 5,50
110 Arranger II (Zodiac)	Fl. 5,--	Fl. 5,50
111 128 games in 1 cartridge	Fl. 125,--	Fl. 135,--
112 90 games in 1 cartridge	Fl. 100,--	Fl. 110,--
113 65 games in 1 cartridge	Fl. 100,--	Fl. 110,--
114 60 games in 1 cartridge	Fl. 100,--	Fl. 110,--
115 80 games in 1 cartridge	Fl. 100,--	Fl. 110,--

PRIJSLIJST HARD- EN SOFTWARE

	Clublid =====	Norm.Prijs =====
CLUBSOFTWARE:		
201 Game Collection 1	Fl. 10,--	Fl. 12,50
202 Game Collection 2	Fl. 10,--	Fl. 12,50
203 Game Collection 3	Fl. 10,--	Fl. 12,50
204 Game Collection 4	Fl. 10,--	Fl. 12,50
205 Game Collection 5	Fl. 10,--	Fl. 12,50
206 Game Collection 6	Fl. 10,--	Fl. 12,50
207 Educatief Collection 1	Fl. 10,--	Fl. 12,50
208 Educatief Collection 2	Fl. 10,--	Fl. 12,50
209 Educatief Collection 3	Fl. 10,--	Fl. 12,50
210 Educatief Collection 4	Fl. 10,--	Fl. 12,50
211 Applicaties Collection 1	Fl. 10,--	Fl. 12,50
212 Applicaties Collection 2	Fl. 10,--	Fl. 12,50
213 Tips and Tricks	Fl. 10,--	Fl. 12,50
214 Divers Collection 1	Fl. 10,--	Fl. 12,50
215 Adventure Collection 1	Fl. 10,--	Fl. 12,50
216 Utility Collection 1	Fl. 10,--	Fl. 12,50
217 Utility Collection 2	Fl. 10,--	Fl. 12,50
218 Utility Collection 3	Fl. 10,--	Fl. 12,50
219 DOS Utility Collection 4	Fl. 10,--	Fl. 12,50
225 Diskettes	per doosje à 10 st. Fl. 10,--	Fl. 12,50
Gebruikte hardware:		
250 MSX-I computers	Fl. 50,--	Fl. 60,--
255 SVI 728 computer incl. drive	Fl. 150,--	Fl. 175,--
260 MSX-II computers	Fl. 400,--	Fl. 450,--
275 Losse diskdrive incl. interface	Fl. 225,--	Fl. 250,--
300 Boeken, handleidingen en tijdschriften	vanaf Fl. 2,50	Fl. 2,50

Bij bestelling vanaf Fl. 500,-- is een aanbetaling van 10 % vereist.
 Alle prijzen onder voorbehoud zijn incl. BTW en excl. verzendkosten.

SPELCOMPETITIE

Weinig wijzigingen in de spelcompetitie dit keer.

Alleen TROJKA weer en ook ALESTE SPEC. is gewijzigd en de nieuwe uitslagen zijn in de lijst verwerkt.

Daarom herhalen wij weer het oude overzicht van de spelcompetitie over de spellen waar we geen nieuwe score van hebben ontvangen.

Misschien een uitdaging voor u/jou ???

Bij verdacht hoge scores worden de spelers uitgenodigd op de WORKSHOP hun kunnen te tonen.

De nieuwe scores zijn door ons op verschillende WORKSHOPS gecontroleerd en goed bevonden.

Uitslagen voor de komende BITS moeten uiterlijk op de sluitingsdatum voor de kopij op het redactie-adres binnen zijn, dus uiterlijk op 15 november a.s.

Doe je best en ons een plezier en laat je score opnemen.

< SCORE - OVERZICHT >

SPEL	NAAM	SCORE	LEVEL
ACORN	DANNY	181350	32
ALESTE	R.de JONG	5685870	
ALESTE II	R.de JONG	8121350	UIT
ALESTE SPEC.	JOS H.	216800	UIT
ALESTE SUPER	MAARTEN	187560	
ATHLETICLAND	HAROLD	138250	72
BEAMRIDE	GUUS	5504	
BLOCKHOLE	VINCENT	35000	
BOOM	ANDRE V G	111790	5
CARJAM	GUUS	14700	
DECATLON	KEES	10847	
EGGERLAND 1	AD LOUER		105
EGGERLAND 2	AD LOUER		81
F1 SPIRIT	MAARTEN	189	UIT
FLIPPERKAST	JURGEN	447650	
GALAGA	A.v.NOORT	474730	40
HERO	BERT M	100565	13
HYPER RALLY	DAVID V	216874	13
IKARI WAR	R.de JONG	1175100	UIT
KINGS VALLY1	GUUS	264600	21
KUNG FU 1	DANNY	1017169	110
LES FLICS	RUUD	20800	
HAPPY	AD LOUER	42255	
MOON PATROL	GUUS	114540	
MOPI RANGER	DANNY	167180	18
PIPELINE	MAARTEN	4001370	7-3
RISE OUT	GUUS	102100	17
ROLLERBAL	THEO S	1705260	PROF
SHARKHUNTER	DANNY	9349	6
TETRIS	TAMARA	156844	3
TROJKA	COKKY	6061	28
TWINBEE	A.v.NOORT	638800	
YIE-AR KUNG	R.de JONG	1207600	112
ZANAC 1	R.de JONG	5172820	
ZANAC 2	TAMARA	10000000	UIT
1942	A.v.NOORT	100570	

RUBRIEK VAN MONIQUE

Hallo hier ben ik weer een keer. En deze keer met iets nieuws. Speciaal voor onze jonge leden gaan we beginnen met een PRIJSVRAAG. Deze prijsvraag heeft altijd iets te maken met de computer. En zoals met elke prijsvraag is er natuurlijk iets te winnen. Wat is er te winnen? Wat dachten jullie van een Clubdiskette naar keuze?

Dat is toch niet niks, dacht ik zo. Het enige wat jullie hiervoor moeten doen is de prijsvraag oplossen. Stuur dan je oplossing naar mij. Zet er meteen even bij welke clubdiskette je graag wil hebben. Uit alle goede inzendingen wordt dan de winnaar getrokken. De uitslag van de prijsvraag komt in de volgende BITS te staan met de winnaar erbij. De winnaar krijgt persoonlijk bericht van mij.

De prijsvraag van deze Bits is een rebus. Los de rebus op en stuur je antwoord en je keuze van de clubdiskette zo snel mogelijk op naar mij. De uiterlijke inzenddatum is

15 NOVEMBER

en het adres is:
MONIQUE p/a Bartokstraat 196,
5011 JD TILBURG.

Om makkelijk een keuze te kunnen maken is bij deze BITS een overzicht gedaan van alle clubdiskettes die er op dit moment zijn. Bewaar deze goed, want het overzicht wordt maar een keer uitgegeven. Als er nieuwe diskettes bijkomen komt er weer een nieuwe uit.

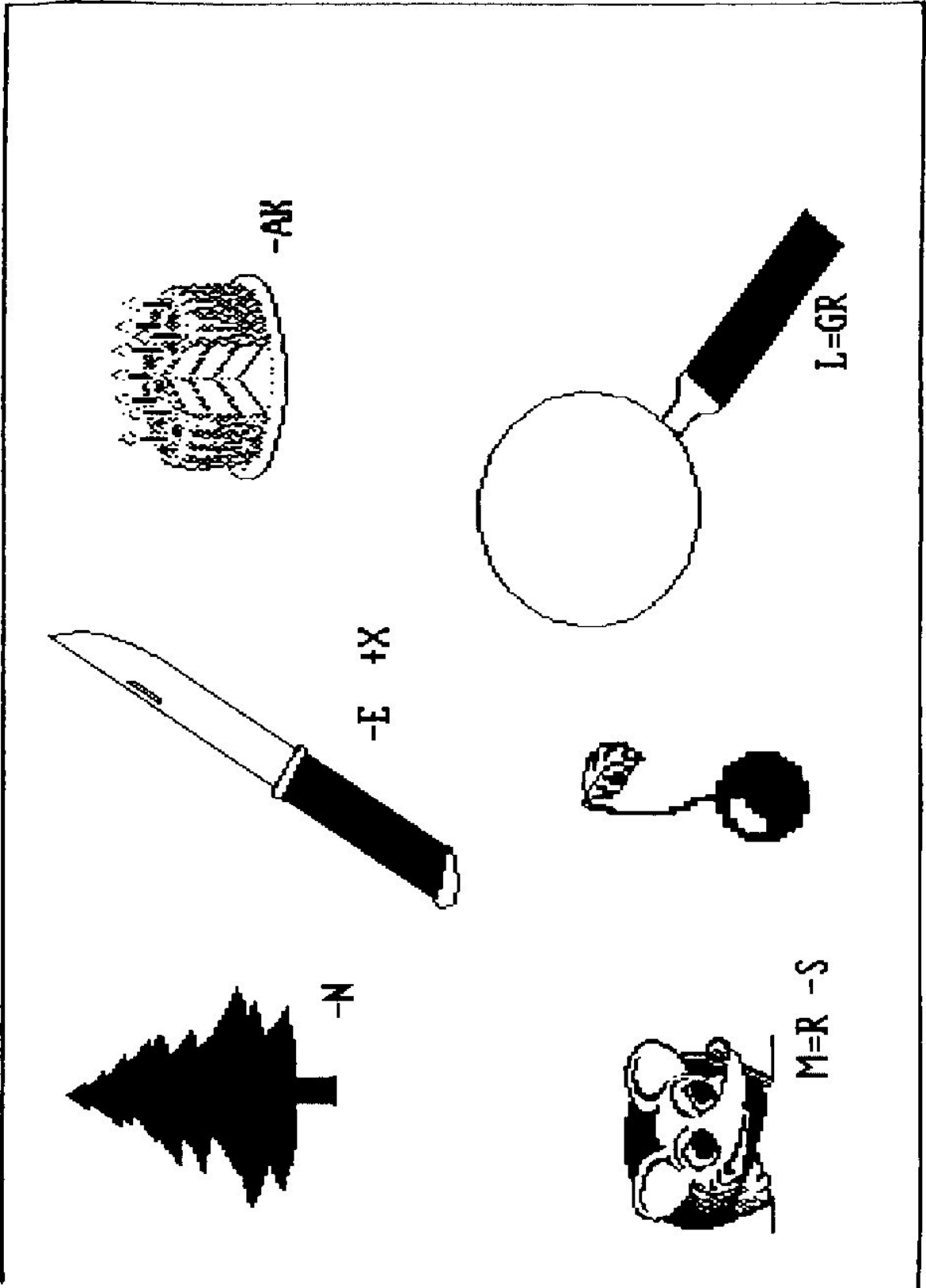
Veel succes met het oplossen van de rebus en ik hoop dat er veel antwoorden binnen zullen komen.

HARTELIJK GEFELICITEERD, is ook een nieuwe rubriek bij ons. De leden die jarig zijn geweest of nog een verjaardag te goed hebben in de periode van de twee maanden waarin de BITS uitkomt, worden hierin gefeliciteerd.

Deze keer willen wij de volgende leden feliciteren: Jeannette Bruers, A.A.M. Hessels, Koen Langeveld, Theo Heck en P. Lustenhouer.

Het kan zijn dat niet alle leden worden gefeliciteerd omdat we niet van alle leden de geboortedata's hebben. Als je toch gefeliciteerd wilt worden in BITS, dan zul je je geboortedatum aan ons door moeten geven op het hierboven vermelde adres.

Monique.

KOPIJ VAN CoPi

Het is oktober en de tijd dringt. BITS 5 moet gemaakt worden.

Gelukkig zijn Ad en Monique v.d. Dries er weer en helpen mee. Monique gaat speciaal voor de jeugdige leden van onze club een rubriek starten. We hopen, dat er veel reacties op komen en dat we er in de toekomst mee door kunnen gaan.

Op 18 september hebben we weer aan de beurs in Zandvoort deelgenomen. De inschrijfformulieren voor onze beurs volgend jaar zijn uitgedeeld en de eerste inschrijvingen zijn al weer binnen. We hebben er nu sterk op aangedrongen, dat er alleen MSX op onze beurs komt en NIETS anders.

Weer heb ik niet veel van de beurs gezien, maar de hele dag achter onze stand doorgebracht. We kwamen met de TURBO 5000 cartridge uit, die origineel door ARCKSOFT is ontworpen en nu door ons wordt geproduceerd.

Ook de S-VHS printjes worden door ons in een speciale verpakking geleverd.

De aanvragen voor de S-VHS print blijven binnenstromen, vooral uit Duitsland worden we regelmatig gebeld. Er wordt daar in MSX-Contact veel aandacht aan de Super VHS geschonken en natuurlijk wordt onze vereniging dan genoemd.

Hieronder volgt een artikel, dat in de uitgave 3/93 geschreven is door ons laatst ingeschreven Duitse lid Alkar Vogel. Afgelopen zondag zijn we met 3 personen bij hem thuis geweest en hij heeft ons wat staaltjes van zijn kunnen laten zien op het gebied van het gebruik van de computer met video-films.

VIDEO - AKTIEF.

Opmerkingen van een video-freak.

Nou goed, we weten het allemaal, onze "COMPUTER" is ook een Video-computer. Toch heeft nauwelijks iemand die met het gebruik, gepaard met de nodige kennis ook werkelijk een 100 % toepassing bereikt heeft. De ene heeft nadat hij zijn computer in gebruik heeft genomen, met diverse programma's geexperimenteerd. Een tweede schreef weer het een of ander klein demo-programma. Maar meestal bleef het toch bij dit proberen.

Er waren dan ook nog een paar sluwe koppen die het idee hadden DEMO'S te schrijven, om de mogelijkheden van onze computer in het video-bereik te laten zien. Iedereen was enthousiast over wat men allemaal met "onze geliefde computer" kon doen. Toch was er een kleinigheid, die we niet lekker zat.

KOPIJ VAN CoPi

Deze werkelijk goede en getalenteerde genieën die zoveel uit onze computer kunnen halen, dat zelfs PC-bezitters jaloers worden, schrijven niet, zoals men zou verwachten, mooie video- en gebruikersprogramma's.

Nee, ver gezocht, ze schrijven DEMO'S - DEMO'S en zullen nog wel steeds DEMO'S schrijven.

DEMO'S - DEMO'S - DEMO'S enz.

Er waren inderdaad een klein aantal programmeurs die het ene of andere programma voor ons, normale bezitters, uitbrachten. Maar meestal voldeden deze programma's niet aan onze eisen. Toch was men meestal blij tenminste iets voor zijn computer te krijgen. Ik stelde me dan ook de vraag: Verlang ik te veel van deze pientere koppen? - of is het zo, dat iedereen maar wat met zijn computer wil spelen?

Mijn probleem was, dat ik via de staart bij de hond moest komen. Want toen mijn zoon geboren werd, wilde ik zijn opgroeien door middel van de video-camera vastleggen. Zo gezegd, zo gedaan, maar na mijn derde videofilm stelde ik vast, dat het zonder de een of andere nabewerking van mijn films toch niet ging.

Dus ging ik op zoek naar iets, dat me helpen kon mijn, te vervelende video's, iets pittiger te maken. Al vlug werd een Philips 8280 mijn eigendom. Nu had ik plotseling een "Computer" en ik wilde toch alleen maar een Video-bewerkingsapparaat hebben. Na wekenlang bestuderen, proberen en lezen van de handleidingen wilde ik meer.

Programma's verkrijgen - creatief worden - maar tot mijn schrik zei men: "1 April", MSX-Video-Computers, die verkopen wij niet meer, die zijn er niet meer.

Na veel omwegen kwam ik bij een MSX Computer Club, die me dan ook erg geholpen heeft. Maar zelfs daar komen er steeds minder actieve leden.

Ik heb al heel veel geld in een project gestoken, die het elektronisch knippen van videofilms moet mogelijk maken.

Door een RS 232 (die al omgebouwd is) moet een video-camera en een opnemende recorder bestuurd worden. Er ontbreekt slechts een behoorlijk programma.

Dus als er iemand in binnen- of buitenland is, die in video-nabewerkingsprogramma's geïnteresseerd is of al aan oplossingen werkt, dan kan die zich met mij in verbinding stellen.

Misschien kan men uit de duizenden DEMO'S een behoorlijk programma samenstellen. Jammer genoeg heb ik zelf geen idee van programmeren. Maar wat een videoprogramma moet kunnen, dat weet ik!

Tot zover het artikel uit MSX-Contact. Het adres van Alkar Vogel is bij de redactie bekend.

16 oktober naar Almelo en dan zit het er voor ons tot volgend jaar met de beurzen weer op.

CoPi.

RECTIFICATIE

Gekleurde letters.

In de vorige BITS stond een programma waarmee je op een MSX-1 computer gekleurde letters op het scherm zou moeten kunnen krijgen. Niet dus. Het programma was oorspronkelijk geschreven op een MSX-2 computer en niet op een MSX-1 getest. Het gekleurde letter gedeelte werkt wel, maar de vette letters verschenen niet.

Er moeten twee regels worden aangepast, namelijk regel 150 en 160, en wel als volgt:

```
150 DATA 5F,00,21,00,08,2B,CD,4A,00  
160 DATA 47,CB,38,B0,CD,47,00,7C,B5
```

Het programma moet dan vlekkeloos werken. Veel succes ermee.

Jos Hulzink

TE KOOP.

MSX computer Philips 8235 dubbelzijdig, 7 Mhz met losse dubbelzijdige tweede drive.

f. 700,--.

Telefoon 013 - 685692.

HARDWARE

AUTOFIRE IN JOYSTICK.

Het schakelingetje voor autofire maakt pulsjes die door worden gegeven aan de vuurknop. Als u de schakeling door ons laat inbouwen wordt voor het IC een 7555 of TLC555 genomen. Deze doen precies hetzelfde maar zijn vele malen zuiniger.

Ook wordt er een tweede schakelaar aangebracht die de vuurknop overbrugt. U hoeft dan zelfs de knop niet meer in te drukken.

Wij bouwen het in voor slechts f 25,-.

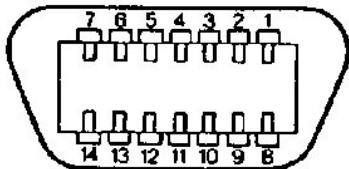
SCHAKELAAR OM PRINTER AF TE SCHAKELEN.

Deze schakelaar laat de computer alle data verzenden zonder dat de aangesloten printer dit merkt. Ik heb zo'n schakelaar ingebouwd en al veel gebruikt tijdens experimenten met het uitprinten van tekeningen.

Dit om bijvoorbeeld inkt en tijd te sparen als de tekening verkeerd wordt afgedrukt of de printer vastloopt. Dynamic Publisher is slecht af te breken (meestal niet) als er midden in de regel iets gebeurt.

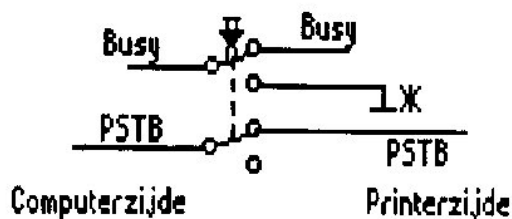
Hoe deze schakelaar in te bouwen?

- 1) Open de computer.
- 2) Zoek de plaats waar de printerconnector op de print zit. Aan de buitenkant kunt u zien hoe de connector zit. De connector heeft een breed en een smal stuk. (Zie tekening)

De middelste pin van de smalle kant is de busy-lijn. Vanaf de buitenkant gezien de pin rechtsboven (brede stuk boven) of linksonder (brede stuk onder) is de not-PSTB lijn.

- 3) Snijd de printsporen naar deze lijnen door. (als het goed is voor elke lijn 1). Soldeer aan beide zijden van de onderbreking een draadje. (In totaal 4 draden)
- 4) Soldeer de draden volgens onderstaand schema aan een dubbelpolige drukschakelaar (om).

- 5) Verbind de met * aangegeven aansluiting (zie schema) met massa.
- 6) De aansluiting is klaar.

Jos Hulzink.

DAEWOO CPC-400

Onderstaande tekst is gebaseerd op een vluchtige beschouwing. Het is niet gegarandeerd dat alle gegevens juist zijn. Tijdens de beurs in Zandvoort is het ons niet gelukt de computer aan een uitgebreide test te onderwerpen.

Voor diegenen die de aanschaf van een tweedehands MSX-2 overwegen: Wat dacht u van een nieuwe MSX-2 voor ongeveer dezelfde prijs? Geen Philips of Sony, maar een Daewoo (een Koreaans merk dat vanaf het allereerste begin actief was op MSX-gebied).

De Daewoo CPC-400 heeft een richtprijs van f 550,- en zal geleverd worden door De MSX Gebruikersgroep te Tilburg. Voor dat geld krijgt u een computer met los toetsenbord, een diskdrive en een cartridgeslot. Zowel de systeemkast als het toetsenbord zijn pikzwart.

Zodra de computer leverbaar is zullen wij hier uitgebreid op terug komen. Ook zal er een Daewoo CPC-400 op de club-bijeenkomsten aanwezig zijn.

Voor een eventuele 2e diskdrive is ook plek, dus diegene die aan een drive niet genoeg heeft kan een tweede drive inbouwen. Wel zal dan waarschijnlijk de fabrieksgarantie vervallen.

Verder is de computer voorzien van twee joystick connectors, 128 K ram en naast het ene cartridgeslot aan de voorkant zit er ook een vijftigpolige connector aan de achterkant die met behulp van een verloopstekker ook als cartridgeslot te gebruiken is. Tenslotte vinden we op de computer een lichtpen aansluiting.

Over het gedrag op langere termijn van deze computer kunnen we nog niets zeggen aangezien we hem zelf nog niet bezitten. Weten wij meer, dan hoort u het ook.

De redactie.

BEURSDATA

Hieronder de bij ons bekende data voor 1993 en 1994.

10 Jaar MSX in Engeland.

Om het tien-jarig jubileum van de MSX in Groot Brittannië te vieren zal het twee-maandelijkse blad MSX-Link opnieuw verschijnen. David Webb treedt na bijna 8 jaar af en de nieuwe redacteur is Robin Lee, die in Eindhoven computerkunde en elektronika heeft gestudeerd.

Zondag 14 november organiseert MSX Link haar volgende Open Dag in Allesley bij Coventry.

Info: Robin Lee, 6 Main Street, Farcet, Peterborough PE7 3AN.

Tel.: 09-44 733 242952.

Vrijdag 19 en zaterdag 20 november de grootste van alle hobbybeurzen de HCC-beurs in de Jaarbeurs te Utrecht.

Openingstijden van: 10.00 tot 17.00 uur

Zaterdag 8 januari 1994 bestaat de MSX Club Kennemerland 1 jaar en zij willen dit vieren met een beurs welke gehouden zal worden in "Buurthuis de Fjord" aan de Paul Krugerkade 6 te Haarlem.

Openingstijden van: 9.00 tot 16.00 uur.

Info: Willem Hagting 023-270101.

Zaterdag 5 februari 1994 de MSX User Happening in Leimuiden.

Info: H. Meyers 078-511156 of

H. Oranje 01828-18932.

Zaterdag 27 februari 1994 organiseren Stichting Sunrise en de MSX-Club Zuid-Limburg een MSX beurs in Elsloo.

Info: Jank Bergevoet, tel. 046-373180.

UITWODIGING

JAARVERGADERING OP 11 JANUARI 1994.

Op dinsdag 11 januari 1994 wordt de jaarvergadering van de MSX Gebruikersgroep gehouden in Café-Restaurant Boerke Mutsaers aanvang 20.00 uur.

Er worden nog kandidaten voor het bestuur gezocht en geïnteresseerden worden verzocht zich bij het bestuur te melden op de komende WORKSHOPS of schriftelijk vóór 1 januari 1994.

Het bestuur.

DRUKWERK

PORT BETAALD
PORT PAYÉ
TILBURG
PAYS - BAS

